

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Svobodna šola.

Papež je v svoji zadnji encikliki zadel »svobodomiselce« do dna; perfidni so, tako jih označuje. Svobodna cerkev pravijo, mislijo pa cerkev zasluženo, podrejeno ideji o neomejenem samovladju moderne države, republike, parlamenta. Svobodna šola kričijo, v resnici pa jo hočejo odtujiti vsaki nadsvetovni misli, z nasiljem laži iztrgati otrokom iz src Boga in uveljaviti povsod bogoneznanje, najhujše suženjstvo človeškega duha. Pouk brez predsodkov, brez podmen, pišejo: sami pa bodo, čimprej se jim njihove namere posrečijo, v šoli vstoličili zgodovinsko laž, sovraštvo do vsake vere, oboževanje fraze in svojo svobodno moralo.

Znana »Wage« priobčuje v 1. številki 1. 1907, nekaj vzorec, kako naj se podučuje v svobodni šoli o Bogu. Navajamo dobesedno:

»Bog kot najbolj organizovano, čisto posebno bitje, obdan od štaba pod- in nadbogov, načeljuje centralni vladji sveta. On je od večno sti, stvarnik in uničevalec vsega, kar je bilo, je in bo. Njegovo ime in njegov pojav se izpreminjata v zgodovini, temeljna, fiksna misel božanstva pa je ostala vedno ista. Drvena klada zamorcev, živalski bogovi Egiptčanov, ljudžrske, božanske pošasti, Feničanov, bog luči Zarathustra, maščevalni judovski bog, trojedini bog krščanstva — to so vse samo realni izrodki bolestone razburjene domišljije, plodovi strahu, porojeni iz strahu pred nevidnim.«

Poduk v »Svobodni šoli« obeta torej biti jako osvobojen vsake pameti. Znanost bodo popularizirali za male otroke, prikrojeno od velikih otrok. Namesto egiptovskih božanskih pošasti bodo učili božanstvo države. Tu moramo razločevati dvojce: prismojenost in zlobnost. Proti prvi treba še bolj intenzivnega obračevalnega dela med ljudstvom: vsi storite svojo dolžnost! Proti drugi pa je potreben mogočen katoliški blok v Avstriji, ki bo imel v rokah najvažnejša gibal parlamentarnega aparata.

Državni zbor.

Dunaj, 14. januarja 1907.

Narobe svet. Zadnja leta so imeli nujni predlogi edino le namen obstrukcije. Nemci in Čehi so z nujnimi predlogi ustavljali parlamentarni mlin. Pod kolesa so metali debela

polena nujnih predlogov, in kolo je obstalo, vodo pa dila čez korito in skozi line v mlin. Da, to ni bila nobena umetnost, tudi ne težava. Poslanec je n. pr. zapisal na polo papirja, da so n. pr. hrošči jako škodljivi, torej naj jih vlada polovi in uniči. Za ta predlog je dobil 20 podpisov in bil je nujen, to je, moral je priti takoj v razpravo pred vsem ostalim dnevnim redom. Tako so delali obstrukcijo cele tedne in mesece. Ali ni to smešno in neumno, ako mora zbornica, to je 400 poslancev, poslušati neslanosti prismojenega ali pa nagajivega človeka? Zato ne razumemo, da vlada ne misli na izpremembo poslovnika, ki dopušča tako zlorabo časa in denarja. Ako bode bodoča zbornica s 516 poslanci sposobna za delo s tem poslovníkom, potem so mogoče tudi nemogoče stvari.

Sedaj pa, ko se bližajo nove volitve, ima skoraj vsaka stranka še kak predlog v zalogi in ga nujnim potom spravi na dnevni red. Zato pravim, da je narobe svet postala avstrijska zbornica. Štiri leta se je igral s parlamentom dr. Körber, lani je utihnila obstrukcija in sedaj dela s parom. Dnevni red si sestavlja z nujnimi predlogi, za katere bi sicer potrebovala dve, tri leta.

Občinske poravnave.

Moderni čas zahteva, da so pravde kratke in poceni. Poravnava manjših prepirov med sosedmi in soobčani pa je mogoča brez pravih in brez stroškov. Ljudje se tolikrat prepirajo in tožarijo do zadnjih instanc zaradi zemljiških mej, servitutnih pravic itd. Vsa stvar včasih ni vredna piškavega oreha, toda pravda mora biti četudi gre krava iz hleva. To je ena največjih ran, ki mučijo tudi naše prebivalstvo. Zakonodajstvo je že davno posvetilo svojo pozornost tudi temu vprašanju. V Belgiji, Franciji, Italiji, Švici in Nemčiji so ustanovili mirovna sodišča, ki mnogokje delujejo jako uspešno. Tudi v Avstriji je to vprašanje sproženo že v drž. občinskem zakonu iz leta 1862 in posebej še v zakonu z dne 1. oktobra 1869, št. 150. Ta zakon določa namreč, da morejo zaupniki posredovati med strankama ter napraviti poravnavo o preporočljivih stvarih do 600 kron vrednosti. Ako se je poravnava posrečila, vpiše se v posebno uradno knjigo pri županstvu s podpis župana in zaupnikov. Ta zakon pa je ostal mrtva črka, ker je bil preveč omejen in ker posredovalni uradi nimajo nobenega prisilnega sredstva za izvršitev poravnave. Zato so razni deželni zbori pozivali vlado, naj predloži drugi, boljši načrt zakona. To je vlada storila že leta 1894 in sicer je predložila nov načrt gosposki zbornici. Ta ga je sklenila in šele v oktobru minulega leta ga je justični odsek poslanske zbornice vrnil na rešeto ter precej preuredil. Danes je prišel ta načrt v zbornici na vrsto. Značilno je, da so proti temu zakonu govorili

advokati dr. Oifer, dr. Vogler, dr. Sobotka, dr. Nitsche ter socialni demokrat Seitz, z medklici pa Plantan. Odločno jih je zavračal dr. Schlegel, ki je po svojem poklicu sodnik. Nasprotniki navajajo, da so župani pristranski, zaupniki lahko podkupljivi in sploh prebivalstvo še nezrelo za taka mirovna ali posredovalna sodišča. Vsled tega, pravijo, bi jako trpela justica in sploh pravno prepričanje ljudstva.

Kaj pa določa novi načrt? Poravnave se morejo izvršiti po zaupnikih v posredovalnih uradih občine o preprih zaradi denarnih terjatev, zaradi mej med zemljišči, zaradi posestev, služnostij ali servitut na zemljiščih in posestvih. K poravnavi morejo povabiti, ako treba tudi zemljemerca. Ako stranka noče ali ne more priti k poravnavi, mora dan preje naznaniti posredovalnemu uradu, sicer ji more župan narekovati globo od ene do pet kron, ki se uporabijo za ubožni zaklad. Županstvo pa nima nobene pravice, da bi stranko prisililo k poravnavi. Te poravnave torej niso obligatorne ali prisilne. Ako stranka naznani, da noče ali ne more priti k poravnavi, je stvar končana in nasprotna stranka more iskati svojo pravico pri sodniji. Ako pa se izvrši poravnava, potem ima enako veljavo, kakor sodna poravnava. Posebno važna pa je nova določba v načrtu, da morejo namreč ti posredovalni uradi razsojati tudi o razžaljenju časti. Koliko potov in stroškov imajo stranke n. pr. zaradi običajnih psov, zmerjanj, zausnic itd. Vse take slučaje bode v bodoče moglo reševati posredovalno sodišče.

To je v bistvu vsebina novega zakona, ki ga je tudi mladočeski poslanec višji sodni svetnik Hruby odločno zagovarjal proti dr. Sobotki, rekoč: Vsak ljudski poslanec mora glasovati za ta zakon, ki more prebivalstvu prihraniti mnogo potov in stroškov. Zbornica je zakon sprejela tudi v tretjem branju. Seveda bode zakon v istini koristil, ako ga bodo razumni in nepristranski župani tudi izvrševali. V ta namen bode treba določbe novega zakona poljudno pojasniti, osobito pa županom.

Jutri je zopet seja. Kaj pride na dnevni red, tega ne vé niti polovica poslancev. In vendar gre, kakor bi vejal.

KONCENTRACIJA ČESKIH STRANK.

V svoji seji dne 13. t. m. se je pečal češki narodni svet s koncentracijo vseh čeških narodnih strank. Na znanje so vzeli sklep mladočeskega izvrševalnega odbora, ki se je dne 12. t. m. izjavil za koncentracijo. Narodni svet je izjavil, da dokler ne izjavijo agrarci, da soglašajo s koncentracijo, ne more pričeti akcije. Ako češki agrarci ne pristopijo h koncentraciji, narodni svet opusti ves koncentracijski načrt. Stvar posameznih političnih strank je potem, da sklepajo o zvezah pri volitvah. Do-

zdaj sta se izjavili za koncentracijo mladočeska in staročeska stranka.

OBRTNI ZAKON.

Poročevalec permanentnega obrtnega odseka, poslanec Malahovski je izgotovil svoje poročilo o sklepih gosposke zbornice glede na obrtni zakon. Obrtni zakon pride v poslanski zbornici zopet na vrsto v sredo ali četrtek.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR.

V tirolskem namestništvu se je vršil 10. t. m. zvečer razgovor strankinih voditeljev, kako omogočiti kratko zasedanje tirolskega deželnega zbora, ki zaradi italijanske obstrukcije že ne deluje več let. Tirolski deželni glavar dr. Kathrein namerava sklicati konferenco vseh nemških tirolskih deželnih poslancev, da zavzamejo stališče. Neki vodilni italijanski državni in tirolski deželni poslanec izjavlja: Koncem minulega leta so izjavili italijanski poslanci, da dovolijo tridnevno zasedanje tirolskega deželnega zbora glede na škodo, ki sta jo povzročila povodenj in lanska suša. A ker so izjavili nemški poslanci, da zahtevajo popolno svobodo ali pa nič, je bila zadeva za Italijane rešena. Tudi italijanski poslanci so za redno poslovanje tirolskega deželnega zbora, a morajo se dovoliti politične razprave. Nemci bi pa bili radi izločili vse naše koristi zanimajoča vprašanja. Če nam tega ne dovolijo, je deželnozbornsko zasedanje popolnoma izključeno. Pri normalnem delovanju tirolskega deželnega zbora je pa z našega stališča neobhodno potrebno, da se razpravlja o političnih vprašanjih.

MORNARIŠKE PREDLOGE V DRŽAVNEM ZBORU.

Predloga o Lloyd. Pogodba z Lloydom pride v državnem zboru na vrsto v soboto: upajo, da jo poslanska zbornica sprejme neizpremenjeno, kakor sta jo sklenila proračunski odsek in pododsek.

Zakon o pospeševanju trgovske mornarice so pa v sporazumu s poročevalcem za plenum poslanske zbornice znatno izpremenili, in sicer v glavnem tako-le: Trgovske ladje, vpisane v trgovskem registru, naj od vlade dobijo obratni prispevek ne samo do 18.000 ton, ampak do 27.000 ton. Obratne in vozne prispevke pa naj ne dobijo samo ladje, ki so zgrajene v domačih ladjedelnicah, ampak vse; tistim pa, ki so zgrajene v domačih ladjedelnicah, se zviša prispevek za 25 odstotkov. Upajo, da se bo v Avstriji v kratkem ustanovila nova ladjedelniška družba.

Dalmatinsko parobrodstvo. Tudi to pereče vprašanje mislijo rešiti še v tem zasedanju. Novemu paroplovnemu društvu »Dalmacija«, ki naj se v kratkem ustanovi, bodo povišali kapital za 1.200.000 kron, tako da si bo moglo nabaviti vsaj en moderni parnik ali pa dva.

LISTEK.

Skrivnostna ugrabitev.

(Angleški napisal Conan Doyle.)
(Dalje.)

Ko sva prišla v bližnjo gostilno s petelinom nad vhodom, je Holmes naenkrat zaupil in me prijel za rame, da bi ne padel. Izvil si je nogo. Opohtel se je proti vratom, kjer je stal močan, mračen mož ter kadil pipo.

»Kako vam gre, gospod Hayes?« ga je nagovoril Holmes.

»Kdo pa ste, in odkod veste moje ime?« mu je odgovoril in videlo se mu je na njegovih lisičjih očeh, da nekaj sumi.

»Aj! Saj je napisano nad vhodom. In spoznati gospodarja, ni težko. Ali nimate morda povoj?«

»Ne, tega nimam.«

»Komaj stopam na nogo.«

»Zakaj pa potem stopate.«

»Toda jaz ne morem dobro hoditi.«

»Pa skakajte.«

Obnašanje gospoda Hayesa ni bilo ravno vabljivo in vljudno, toda Holmes se na to ni oziral.

»Toda brez šale, dragi prijatelj,« je rekel.

»Stvar je zame v istini zelo neprijetna. Naprej moram in ne vem, kako bi šel.«

»Jaz tudi ne vem,« je odgovoril osorni gostilničar.

»Stvar je zelo nujna. Dam vam cekin, če mi preskrbite kolo; če pritiskam tudi samo z eno nogo, vendar pojde to lažje in boljše nego peš.«

Gostilničar je poslušal.

»Kam pa hočete?«

»Proti Holderness Hallu.«

»Gotovo k vojvodi?« je rekel ter gledal porogljivo na najine od blata umazane hlače.

»In vendar bo vesel, če prideva.«

»Zakaj?«

»Ker mu prineseva poročil o njegovem sinu.«

»Gostilničar se je vidno vstrašil.«

»Kaj, vi ste mu na sledu?«

»Videli so ga v Liverpoolu. Upajo, da ga zdajpazdaj dobe.«

Na to se je obraz gostilničarjev zopet spremenil in naenkrat je bil zopet dobre volje.

»Nimam vzroka, da bi bil knezu naklonjen,« je rekel. »Bil sem prej njegov telesni kočijaž, toda zelo slabo je delal z menoj. Ker me je nek lažnivi trgovec sumničil, me je takoj spodil. Toda vendar se veselim, da so mla-

dega lorda videli v Liverpoolu, in pomagati vam hočem, da to sporočite vojvodi.«

»Hvala vam,« je rekel Holmes. »Toda midva hočeva najprej kaj jesti. Potem pa lahko pripeljete kolo.«

»Saj nimam kolesa.«

Holmes mu je pokazal cekin.

»Toda saj vam vendar rečem, da ga nimam. Hočem vam dati par konj.«

»Dobro,« je odgovoril Holmes. »Stvar hočemo napraviti, ko se pokrepčava.«

Ko sva bila sama v kuhinji, sem zapazil, kako čudovito hitro je bila noga prijateljeva zopet zdrava. Mračilo se je, in midva od ranega jutra še nisva ničesar jedla; vendar sva precej časa rabila, da sva pojedla, kar nama je gostilničar dal. Holmes je bil zamišljen in je šel parkrat k oknu. Odtod se je videlo na umazano dvorišče. Na nasprotni strani je bila kovačnica, kjer je delal eden pomočnik. Na drugi strani so bili hlevi. Holmes je po tej ekskurziji zopet sedel, toda naenkrat je vstal in glasno zakričal:

»Gotovo Watson, jaz upam, da bo tako! Da, da, tako je. Ali se še spominjaš, Watson, da si danes videl kravje stopinje?«

»Da, več jih je bilo.«

»Kje?«

»No, povsod. Na močvirju in na stezi, in

tudi na mestu, kjer sva našla ubogega Heideggerja.«

»Vsekako. Torej povej mi, Watson, koliko krav si pa videl pravzaprav na barju?«

»Niti ene, kolikor se spominjam.«

»Čudno, Watson, da se vidi povsod kravje sledove, krav pa ne, čudno, Watson, kaj ne?«

»Da, to je seveda čudno.«

»Torej, misli, moj ljubi! Ali si moreš predstavljati te sledove?«

»Da.«

»Ali se moreš še spominjati, da so ti sledovi tuintam imeli to podobo,« — položil je nekaj drobtin na sledeči način — : : : : — »potem pa zopet tako — : : : : in kmalu zopet — : : : : — ali še več?«

»Ne, tako natanko nisem opazoval.«

»Toda jaz. Jaz bi lahko na to prisegel. Lahko se vrneva in pogledava, če ravno hočeš. Kako sem bil vendar zaslepljen, da nisem tega vpošteval!«

»Kaj pa hočeš vendar iz tega izvajati.«

»Nič drugega, kakor da je morala biti to zelo komična krava, ki hodi in dirja kakor konj. Za boga, Watson, to ni bil neumen kmet, ki si je to izmislil! Zdi se mi, da je zrak čist, če ne vpoštevamo dečka v kovačnici. Splaziti se hočeva ven in skušati, da kaj izveva.«

V napol podrtem hlevu sta stala dva mr-

NEMŠKA KRŠČANSKO-SOC. STRANKA — DRŽAVNA STRANKA.

Nemška krščansko-socialna stranka se bo preosnovala. Sestavila bo obširen program, ki ga izdeluje poslanec Wohlmeier, ter razširila svoje delovanje po vseh kronovinah. 14. t. m. je zveza nemških krščansko-socialnih poslancev sklenila, da bo pri volitvah v prihodnji državni zbor postavila svoje kandidate v vseh kronovinah; volivne kompromise z drugimi strankami pa bo sklepalo edinole centralno vodstvo krščansko-socialne stranke na Dunaju.

IZBOLJŠANJE PLAČ PROFESORJEM.

Naučni minister Marchet je bil 14. t. m. pri cesarju v avdijenci, da mu predloži v predprijenje zakon, ki ureja plače vseučilišnih in srednješolskih profesorjev ter učiteljev na učiteljskih. Ta zakon predloži vlada zbornici danes. Deputacija osrednje državne zveze avstrijskih srednješolskih profesorjev je pri naučnem ministru obrazložila te svoje zahteve: Definitivno nastavljanje suplentov, katerim se prizna plača 10. plačilnega razreda, pod pogojem, da se nastavlja na sistemiziranih učnih mestih učne moči 9., 8., in 7. plačilnega razreda definitivno, vsaj v teku enega leta. Vsa suplentska leta se naj pri proračunanju kvinkvenalnih doklad vpštejejo. Plače srednješolskih profesorjev in ravnateljev naj bodo iste kot plače profesorjev in ravnateljev na obrtnih šolah, oziroma kot pri vseh drugih državnih uradnikih v istem činovnem razredu. Dovolj naj se še šesta kvinkvenalna doklada 600 kron. Službena doba, ki je potrebna, da je pokojnina celotna, naj bo tridesetletna. Naučni minister je deputacijo obvestil, da se je na vse te želje v svoji predlogi, ki pride v parlamentu 15. t. m. na vrsto, oziral.

OGRSKE ZADEVE.

Mažarska tolerantnost. Pri razpravi o naučnem proračunu v ogrski poslanski zbornici je poslanec Geza Hellebronth zahteval, da se mora zapreti vseh 3371 ljudskih šol, kjer se poučuje v »tujih jezikih« in 1774 šol, kjer se sploh ne poučuje mažarsčina. Dejal je, da so te šole »gnjezda izdajstva.«

Obtožbe proti justičnemu ministru. Bivši budimpeštanski župan Halmos dolži sedanjega ogrskega pravosodnega ministra Polonyja več umazanosti, ki jih je Polonyj zakrivil kot odvetnik. Urednik Palyi je Polonyja sodišču naznanil, ker je v neki pravdni zadevi pritiskal na stranko. Ljudska in ustavna stranka delata na vso moč, da Polonyj pade.

NEMŠKO LJUBENSKO SVOBODOMISELSTVO.

»Narodni« shod alpskih Nemcev v Ljubnu se ni preveč posrečil. Veleposestniki se ga niso udeležili, tudi radikalca Wastiana ni bilo, večina je bila vsa iz nemške ljudske stranke. Po mestih in trgih bodo ljubenskimi svobodomiselcem delali preglavice štajerski nemški krščanski socialisti in socialni demokrati. »N. Fr. Presse« se tolaži s tem, da se bo volilni boj med nemškimi naprednimi kandidati vršil v »nekaterih« volilnih okrajih. S koncentracijo nemških svobodomiselcev torej ne gre ne na Češkem, ne na Štajerskem. Kandidatov na ljubenskem shodu niso določili.

POZIV NA BOJ MED SRBIJO IN BOLGARIJO.

Sofijski »Preporod«, ki je v zvezi z makedonskimi krogi, poziva vlado, naj napove Srbiji odkrito neprijateljstvo. Dosedaj je preteklo dovolj krvi in zato je bolje, da se izvojuje boj med obema armadama, nego med srbskimi razbojniškimi četami in bolgarskim prebivalstvom.

FRANCOSKA.

Med armado. Komaj je minula afeta zaradi upora pomorščakov na križarici »Jeanne d'Arc«, že poročajo o antimilitaristiških izjavah v armadi na kopnem. V Donayu se je zgodil sledeči slučaj: Ko so novincem 15. topniškega polka slovesno pokazali zastavo, je

šava konja. Holmes je enemu privzdignil zadnjo nogo in se pri tem glasno nasmejal.

»Staro železo je, toda na novo pribito — stare podkve in novi žebli. Čuden slučaj. Pojdiva v kovačnico.«

Pomočnik je delal, ne da bi naju opazil. Videl sem, kako je Holmes s svojimi pogledi iskal po tleh med starim železjem. Naenkrat sva zaslišala težko hojo, in za nama je stal gostilničar. Divje naju je pogledal, njegov obraz je bil rdeč od jeze, in v roki je imel kratak kos železa s težkim gumbom na koncu. Prišel je tako proti nama, da sem bil vesel, da sem imel revolver v žepu.

»Prokleta ogleduha!« je zaupil. »Kaj delata tukaj?«

»Oh, gospod Hayes,« je odgovoril Holmes hladnokrvno, »skoraj bi mislil, da se bojite.«

Z velikim trudom je mož premagal svojo jezo ter kazal prisiljen smeh. Toda pri tem je bil nevarnejši nego prej.

»V moji kovačnici ne bosta ničesar sumljivega našla,« je rekel. »Toda vseeno nisem prijatelj ljudi, ki brez mojega dovoljenja povsod iztikajo in najljubše mi je, če kakor hitro mogoče plačata svoj račun ter odrineta.«

»Dobro, gospod Hayes — brez zamere,« je odgovoril Holmes. »Pogledala sva si le vaše konje, toda mislim, da že lahko grem. Vendar ni predaleč.«

»Le dve milj. Pot na desno.« Temno je

neki podčastnik na glas dejal: »Koliko opravka imajo s to kunjjo!« Podčastnik je bil nato kaznovan z degradacijo in — osmimi dnevi zapora.

Delavski nemiri. V Toulonu so delavci priredili velik protivojaški obhod.

Papeževa okrožnica. Papeževa okrožnica so prebrali v vseh župnijskih cerkvah. Župniki je niso razlagali, da ne bi dali toli zaželjene prilike, preganjati duhovnike zaradi »obsojanja postav.«

Shod vseh francoskih škofov. Škof dijonski, Dadolle, se v Rimu posvetuje s kardinalom državnim tajnikom Merry del Valom, kako vzdržati zvezo med škofovsko konferenco v Parizu in Vatikanom, ako bi se šlo za vprašanja, ki jih ima odločiti papež sam. Škofovska konferenca, ki bo uredila cerkvene razmere, se vrši 16. t. m. v Parizu.

Suspendirani župnik. Perpignanski škof je župnika Canohesa, ki je prijavil za svojo cerkev vladi bogoslužje, suspendiral.

RUSIJA.

Car Stolypin. Car je ministrskemu predsedniku Stolypinu in finančnemu ministru Kokovcevu pisal pismo, kjer se jima zahvaljuje za njuno uspešno delovanje ter izraža nado, da bosta tudi nasproti novi dumi zagovarjala stališče vlade in carja.

Boji pri hišnih preiskavah. Ko je policija v Peterburgu hotela preiskati neko hišo v vasiljevskem ostrovu, so jo prebivalci sprejeli s samokresi. Dva policijska uradnika in en policaj so bili ustreljeni. Policija se je morala umakniti, nakar je prišlo vojaštvo. Zaprlj so deset oseb. V hiši so našli tudi puške.

Witte obsojen na smrt. Ruska »Rječ« javlja, da so revolucionarji obsodili na smrt grofa Witta ter izvršitev obsodbe poverili dvema pristajšema.

Pravoslavno novo leto. V Peterburgu so obhajali novo leto čisto mirno. Neredov ni bilo nobenih. Včeraj objavljeni proračun finančnega ministra je zadovoljil vse kroge. Od povesod čestitajo ministru.

Dnevne novice.

+ **Prorokovanje dr. Novaka.** To nedeljo je dr. Novak v »Mestnem domu« ljubljanskim damam dopovedal, da bo papež končno vendarle sprejel francosko postavlo o ločitvi. In kako ne bi! Saj je o tem prepričan dr. Novak, advokat v Ljubljani, član izvrševalnega odbora starih liberalcev! Toda, kakor je Novaku isti dan skali veselje Combes, ravno tako dan popreje papež. Papež je namreč preteklo soboto izdal na francoske škofo okrožnico, kjer označuje konfiskacijo cerkvenega premoženja za navadni rop, pogoj pa, naj cerkev ustanovi verska društva, da bo dobila na razpolago premoženje, za perfiden. Dokazovanje papeževo je tako jasno, njegovo stališče tako precizno, da ni prav nič čudno, če se taki argumentaciji morajo ukloniti celo Combesi. Papež nikakor ne žaluje za starimi časi teokracije ali hierokracije, kajti že njegovi predniki so brez dolgega odpora privolili v tako ločitev cerkve od države, kakršna je izvedena v Ameriki, kjer je cerkev res svobodna in ima vzlic temu velik vpliv celo na javno življenje in na postavodajo republike. (Zapišite si to na kak papirček, doktor Novak, in ga ne izgubite!) Papež tudi ni prav nič trmast, nima prav nič ne proti republiki, ne proti dičnemu Clemenceauu, toda povdarja zgolj to: Verska društva, kakršna zahteva država, so tudi v notranjih verskih zadevah odgovorna državi, cerkveni hierarhiji pa se ne jamči nemoteno izvrševanje duhovne oblasti nad društvi, ki so celo v čisto verskih zadevah podrejena

gledal za nama, dokler nisva zapustila dvorišča.

Midva pa nisva šla dolgo po označeni cesti. Kakor hitro sva bila okoli vogla, tako, da naju ni krčmar več videl, je Holmes obstal.

»V tej krčmi nama je postalo vroče,« je rekel. »Toda pri vsakem koraku bom zopet hladnejši. Ne, ne; moram še enkrat nazaj.«

»Prepričan sem,« sem odgovoril, »da ta Hayes vse ve. Nisem še v življenju videl človeka, da bi se tako izdal.«

»Ah! Tak vtis je nate napravil, ali res? Konji, kovačnica. Gotovo je interesanten kraj — ta petelin. Upam, da si ga bova drugič ogledala, ne da bi ga nadlegovala?«

Za nama se je vila dolga cesta ob vznožju nizkega griča. Prišla sva s pota in korakala sva čez polje proti Holderness Hallu. Ko sem se slučajno ozrl, videl sem kolesarja, ki je zelo hitro vozil po glavni cesti.

»Pripogni se, Watson!« je vskliknil Holmes ter me obenem potisnil na tla. Komaj sva se na ta način skrila, da naju ni mogel spoznati — je že mimo naju hitel. V oblaku prahu sem videl za trenotek bled, razburjen obraz — obraz, na katerem je vsaka poteza izražala strah in grozo; usta je imel odprta in oči je imel izbuljene. Zdel se mi je kakor karikatura hitrega malega Wilderja, katerega sva včeraj zvečer videla.

(Dalie prihodnjič).

državnemu svetu. Papež nato osredotoči vsa svoja izvajanja v sledečih besedah: »Perfidno so cerkev prisilili, da si sama izbere: Ali da se da gmotno uničiti ali pa da privoli v razdiranje svoje ustanove, ki je božjega izvirja; to poslednje je cerkev zavrnila; tudi za ceno, da bo ubožna, ni pustila položiti rok na božje delo.« In jih tudi nikoli ne bo pustila položiti. Dr. Novak, potolažite se; niste edini prerok v naši domovini, ki vpije po puščavi in se mu nobena stvar ne izpolni.

+ **Papeževa okrožnica** na francoske škofo, ki je izšla zadnjo soboto, priobčimo jutri v doslovnem prevodu. Ta okrožnica je zgodovinski dokument, vrh tega pa tudi po obliki izredno lepa.

+ **Dr. pl. Hartel**, bivši naučni minister, je včeraj umrl.

+ **Državni kolodvor v Gorici** je dobil postajenačelnika. Kljub večjemu številu dobro kvalifikovanih prosilcev, imenovalo je železniško ministrstvo najmlajšega prosilca, Slovencem dobro znanega nemškega zagrizenca Wieser-ja. Treba vsekako pojasniti, kako da uprava c. kr. državnih železnic Slovence popolnoma prezira.

+ **Predsednikom krajnega šolskega sveta na Grosupljem** je bil dne 11. t. m. izvoljen deželni poslanec gospod Fran Košak, svetovalec pa posestnika Jožef Okorn in Jakob Štrubelj.

— **Predavanje.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Gorici pri Domžalah je imelo v nedeljo, dne 13. t. m., občni zbor. Po zboru predaval je gospod profesor dr. Aleš Ušeničnik o izobrazbi in tisku.

— **Slovensko delavsko društvo v Preski** pri Medvodah ima prihodnjo nedeljo, dne 20. t. m., svoj redni občni zbor.

— **Promet tujcev in Bohinj.** Iz Bohinjske Bistrice se nam piše: Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem je merodajne faktorje s posebnim dopisom opomnila in priporočila, naj se čim preje osnuje za Bohinj posebno društvo za pridobitev tujcev. — Občinski odbor bistrski je v svoji zadnji seji dne 7. t. m. sklenil pristopiti kot redni član k deželni zvezi in je zajedno izjavil, da bo novo društvo za Bohinj po moči podpiral. Županstvo pa je na poseben dopis deželne zveze na dan 14. t. m. s posebnimi pismenimi vabili sklicalo interesirane osebe v občinsko pisarno k snovanju za pripravljalni odbor društva za pridobitev tujcev — v Bohinj. Najprej so se prebrala in soglasno sprejela osnovna pravila, koja je dež. zveza županstvu poslala in priporočila. Na to se je takoj izvolil pripravljalni odbor in sicer g. Martin Humeč, nadučitelj na Bistrici, predsednikom, nadalje so bili izvoljeni v odbor Ivan Piber, Fr. Arh, Jos. Rauhekar, Iv. Berlic, Jan. Korošec in Iv. Rihteršič. Zajedno se je sklenilo, da se bo ustanovni občni zbor vršil 17. februarja popoldne v šolskem poslopju. K zborovanju pošlje deželna zveza svojega zastopnika, ki bo predaval o pospeševanju tujškega prometa ter o ugodnostih, ki jih donaja. Novo društvo v povzdigo prometa tujcev je za Bohinj živa potreba. Do sedaj se je pač nekaj storilo; a to nikakor ne zadostuje. Res, za pridobitev tujcev in letoviščarjev nikakor ne zadostuje samo lepa narava, tujcem je treba nuditi tudi drugih udobnosti: dobrih gostiln, lepih izprehajališč, pripravnih kopališč itd. Društvo čaka mnogo dela. Upati je, da z nepristranskim in požrtvovalnim delom pridobi zaupanje pri ljudstvu in da bo svojo vzvišeno nalogo vršilo v kulturnem in socialnem pomenu v povzdigo naše divne kranjske Švice — prekrasnega Bohinja.

— **Izučba vojaških oseb v kretanju s snežnimi čevlji (ski).** Ker se snežni čevlji pri vojaških vajah po zimi čimdalje bolj rabijo, je korno poveljstvo odredilo, da bode letos prvič več moštva izučena v tej stroki. Izučeni vojaki bodo potem kot instruktorji pri polkih podučevali druge vojaške. Kot učni kraj je zagotovljen Lilienfeld na Nižjem Avstrijskem, kjer se bode podučevalo od 14. do 26. t. m. Od celovške posadke so že odrinili v Lilienfeld in sicer: od pešpolka št. 17 en častnik in 4 vojaki, od brambovskega pešpolka št. 4 dva častnika, en častniški namestnik in 14 mož. Ravnotako bode podučevano tudi primerno število moštva polkov garnizije Ljubljana in Gradec. Tako izučeno moštvo bode potem pri zimskih vajah ali v slučaju vojne po zimi v prvi vrsti odločeno za pozvedovalne patrolje, ker se s snežnimi čevlji lahko hitreje giblje, bodisi po ravno zapadlem ali pa zamrznjenem snegu, kakor bi pa navadni pešec korakal.

— **Živ za mrtvega proglašen.** Goriški listi so poročali, da je č. g. Peter Božič, kurat v Breznici umrl. Kakor se nam poroča Božič živi, ter se mu je zdravje na bolje bormilo.

— **Legar se je pojavil** v Brodu fare leskovške. Oboleli so sedaj štirje, umrla je 14 let stara Nežika Piškur.

— **Izginil.** Minolega leta se je v Leskovcu kot trgovac nastanil Makso Temistokle iz Rače. Minolji torek je iz Leskovca odšel — ni se vrnil in najbrže jo je popihal v Ameriko.

— **Velika skala se je utrgala** za Savo ob poti proti Zagorju ne daleč od postaje pri tako imenovani cesarski kamri. Opazila se je tudi večja razpoka, tako da je velika nevarnost da se ne pripeti še kaj hujšega. Sploh je ta pot od Renkov-do Zagorja jako nevarna, posebno še radi tega, ker večkrat na katerih krajih les prožijo in mnogo kamenja na pot spravijo, česar ne odstranijo. Zato se poklicane oblasti tem potom obveste, da vso stvar pregledajo in zaradi varnosti ljudi svojo dolžnost store. Enako je tudi plaz potegnili na okrajno cesto v Dolenjih Topah, kjer se tudi opazuje večja razpoka. Torej pozor!

— **Stekel pes se je priklatil** v Št. Ožbalt pri Trojanah, kjer je oklal več drugih psov in nazadnje se zaril v stello, kjer je poginil. Žival je zgrešila na lovu v Šipku svojega gospodarja. Ljudje so ga skoraj mesec dni pazili, ko je taval ves zbegan v velikem snegu Lakota in žalost po gospodarju sta ga spravili v obup in besnost. Človeka menda ni nobenega popadel. — Razume se, da so njegovi še živi bratci zdaj v strogem kontumacu v tem okraju.

— **Iz reške doline.** Tri gledališčne predstave je priredil oddelek hrvatskih igralcev pod vodstvom M. Stojkovića, bivšega člana zagrebškega gledališča, pretekli petek in naslednja dva dneva v hotelu »Ilirija« v Ilirski Bistrici. Gledališka družba je odpotovala v Trst gostovat. — Ustanovni shod čitalnice v Trnovem je bil v nedeljo popoldne, ker so se ločili Trnovčani od ilirsko-bistriške čitalnice. — Predsednikom krajnega šolskega sveta v Verbovem je izvoljen gosp. Logar, posestnik ravnatom; pri dolenje-zemonski šoli pa gosp. Rojic iz Gorenjega Zemona. — Ponavljanje misijona obhaja ta ves teden trnovska župnija.

— **Drag pipec.** Na novomaški veselici v Št. Vidu nad Ljubljano se je prodal potom dražbe star pipec — kovani baje že v turških časih — za 8 kron. Znesek se odda v prid Gregorčičevemu spomeniku.

— **Zdravniki na Dunaju** so povišali zdravniške honorarje za 50 odstotkov.

— **Shod na Kumu.** Prihodnjo nedeljo bo prvi romarski shod sv. Neže na Kumu. Hribolazci ta dan na Kum.

— **Akcijško družbo »Lokalna železnica Kranj-Tržič«**, s sedežem na Dunaju, ustanove dr. Karol pl. Born, Andrej Gassner in Karol Mally ter je ministristvo ustanovitev te lokalne železnice že dovolilo.

— **Čudakinja.** V Červinjanu je umrla gospa Ana Venier, katero so pokopali na njeno željo brez zvonenja; na krsto in mrtvaški voz tudi niso smeli položiti vencev in trakov.

— **Sovražniki luči.** Ravnateljstvo tržaške mestne planinarje je dalo prijavitij policiji, da neznani tatovi že več časa sem kradejo mrežice iz javnih svetilk.

— **Vesti iz Amerike.** V Ely (Minn.) je ponesrečil v rudniku Štefan Lavrič, doma iz Rup pri Zatičini. — V Towerju (Minn.) je umrla Marija Slabe, doma iz Logatec. — V Clevelandu je ubil pri pretepu Urban Gradišar, doma iz Velikih Lašč, Franceta Savnika, doma iz Brežic na Štajerskem. — V Sparti (Minn.) je umrl 25letni Ivan Traven, doma iz Vodice pri Kamniku. — V Hopkintonu (Jawa) je umrla Uršula Cesar, doma iz Kota pri Semiču. — V Jolietu je ponesrečil v jeklarni 18letni Feliks Legan. — Franc Sinkovec, doma iz Gotne vasi, o katerem se je govorilo, da je mrtev, se je pojavil te dni kot lastnik »ganorame« v Steeltonu. — V Calumetu je umrla omožena Katarina Vranešič. — Istotam je Ivan Ovsenik tako nesrečno izpodrsnil, da si je zlomil nogo.

— **Nesreča.** V petek je posestnik Alojzij Tomšič v Ponikvah vlačil s konjem iz gozda drva in ga je pri tem konj z ostro podkvi v čelo tako udaril, da so se mu videli možgani. Prvo pomoč je dal Tomšiču zdravnik v Laščah, potem pa so ga prepeljali v deželno bolnišnico.

— **O umoru ali samoumoru v Beržanih** v bližini Št. Janža nam poroča k naši notici dne 9. t. m. očividci, da se je moral brezdvobeno na Kovačevo zakonsko dvojico izvršiti napad. Svojo hčer Marijo Kovač je našel njen oče Ignac Potočin mrtvo v glavo v vodi ležati v jarku. Čelo je moralo biti presekano s sekiro, na desni strani glave je pa bila rana prizadeta po kakem topem orodju. Oče rajnice je takoj poklical ljudi, ki so našli kake 3 do 4 metre naprej ležati mrtvega moža Marije, gozdnega čuvaja Miho Kovača. Na zadnjem delu glave je imel s topim orodjem (uho sekire?) zadano rano, pod levim očesom pa je imel rano vsekano najbrže s sekiro, ki se je ustavila na kosti, presekano je imel tudi levo roko pod pestjo, desno nogo je imel tudi zlomljeno. V sredo je bil rajni Miha Kovač s svojo ženo pri ženinih starših, on je klal prešiče, žena mu je pomagala. Prihodnjo nedeljo namreč se je možila mlajša sestra rajnice Ana in se je zato k lalo. Rajna se nista pri starših prav nič prepirala in sta se lepo razumela. Zvečer okoli pol desete ure sta odšla na svoj dom, kamor ju pa več ni bilo. Sin rajnih 25letni Jernej in 20letna hči Marija sta mislila, ko ni bilo staršev v četrtek domov, da sta ostala na domu materinega očeta. V petek je šla hči Marija gledat k staremu očetu Potočinu, a ker sta odšla že v sredo zvečer domov, so se vsi prestrašili in Potočin sam je šel takoj iskat zeta in hčer. Kje in kako ju je našel smok povedali že zgoraj. V nedeljo popoldne so pokopali rajnika in rajnico in sicer cerkveno. Oni jarek, v katerem so našli rajnika leži pod potjo. Po iako strmem bregu ju je moral zdrsat storilec v samotni jarek. Krvnih sledov ni bilo mogoče slediti, ker je zapadel v petek dopoldne jako visok sneg, a Potočin je našel svojo hčer šele v petek popoldne ob 2. uri. Ne ve se, kdo je storil ta strašni zločin. Vse se je čudilo brezbriznosti radeškega sodišča, ki ni poslalo komisije na lice mestá, kar bi se moralo pač zgoditi v tem slučaju na vsak način, ko se je celo dasi neopravičeno sodilo po nekaterih, da se je šlo za samoumor, ki ga pa način ran izključuje. Po legi v jarku se sodi, da je moral biti Kovač prva žrtev in šele ko je ubil napadalec Kovača, je umoril še njegovo ženo.

Štajerske novice.

š Zalec. Zadnjo nedeljo, dne 13. januarja je imel državni poslanec dr. Korošec dva shoda v Savinjski dolini; predpoldan v Petrovčah, popoldan pa v Zalcu samem. Govoril je o lmeljski postavi in o boju za otvoritev

meji tuji živini. V Petrovčah je bilo vse mirno, le pristaš liberalne stranke Fridrih je deklariral, da v četrti svoj iz »Slovenskega Gospodarja« sestavljeni govor, kateremu je še pridelal lep nauk, da slovenski uredniki iz krščanske ljubezni ne bi smeli nikogar napadati. G. Fridrih že mora imeti kaj na vesti, da se tako boji časnikov! Malo bolj živahno se je obneslo zborovanje v Žalcu, katerega je priredilo tamošnje Kat. delavsko društvo. Žalski »Sokoli« prišli so pod vodstvom bivšega socialdemokrata, sedaj »narodnega« urednika Vekoslava Spindlerja iz Celja. Ko so »hmeljariji« jurist Lipold, »hmeljari« V. Spindler in »hmeljari« Ed. Kuček zahtevali besedo, se jim ni dovolila, ker niso družstveniki, niti so bili povabljeni gosti. Le g. nadučitelj Petričeku se je dovolila beseda, da je popravil statistiko poljedelskega ministrstva o hmelju. Ako bi Petričekovo hmeljarsko društvo bilo res v pravih rokah, bi se to moralo že prej in na drugem mestu zgoditi. Društvo ima, žal, slabo vodstvo, zato pa ni čuda, da ima tudi zelo malo simpatij, kakor se je g. Petriček sam pritoževal. »Sokoli« so z žvižganjem kazali svojo oliko. Druge nesreče ni bilo, čeprav so se na ta shod pripravljali že cel teden ter v Žalcu od hiše do hiše proti shodu agitirali. Da nimajo pri ljudstvu nobenega vpliva, je shod sijajno pokazal. Vodil je zborovanje zelo spretno g. Zupanec.

Š **Narodna nestrpnost nemškega profesorja.** Pred par dnevi se je dogodilo na celjski gimnaziji nekaj naravnost nečuvenga. Nek slovenski dijak je imel pred seboj svojo učno knjigo, katero je zavil, da jo bolje zavaruje, v poseben papir ter napisal na zavitek: »Zgodovina.« Profesor zgodovine, g. Lex, zapazi slovenski napis na zavitku in ta edina slovenska beseda: »Zgodovina« ga tako razkači, da osorno in razburjeno skoči nad dijaka ter mu grozeče izjavi, da slovenski napis na zavitku knjige ni dovoljen. Dijak je pač mislil, da je to le takozvan slab dovtip, kajti svojo knjigo sme pač vsakdo označiti kakor mu drago in pride drugega dne z isto knjigo in z istim napisom zopet v šolo. Ko profesor Lex to vidi, se ni mogel več brzdati, plane nad ubozega dijaka ter mu kratko in malo prepove, da ne sme svoje knjige s slovensko besedo označiti, da mu to enkrat za vselej prepoveduje in da je viden, da se njegovim poveliem vsakdo brez-pogojno pokori. Dijak pa je moral zavitek s slovensko besedo: »Zgodovina« na mestu odstraniti. Ta dogodoba nam priča nad vse jasno, kak duh veje na c. kr. višji gimnaziji v Celju, kake ideje oživljajo in vodijo profesorje na tem zavodu in kako tu odgajajo in izobrazujejo naše sinove.

š **Dr. Pommer** se odtegne političnemu življenju ter se bo, kakor pišejo nemški listi, posvetil proučevanju narodne pesmi.

š **Baron Rokitsky** se je izjavil, da ne bo kandidiral.

Koroške novice.

k **Shod na Koroškem.** V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil javni shod slovenskega krščansko-socialnega delavskega društva v Podlublju pri Borovljah na Koroškem. Govoril je Gostinčar iz Ljubljane o socialnem vprašanju in potrebi delavske organizacije. Shod je bil zelo dobro obiskan, zborovalci so pazno poslušali in od časa do časa navdušeno odobraval govor. Po shodu razgovarjali smo se zborovalci o raznih organizacijah zadevajajočih stvareh. Shod je pokazal, da je na Koroškem dobro ljudstvo, željno pouka, dostopno nazorom. Brez dvojbe pa zasije koroškim Slovincem solnce boljših dni ob delu, ki se je pričelo ondi.

k **Velečastiti g. I. K. Zablatnik**, župnik v Št. Ilju ob Dravi, že dolga leta bolega in je zadnje dni zlasti radi starostne oslabelosti smrtnonevarno zbolel. Najhuje težave in bolečine mu povzroča nenavadno močan slizotok. G. župnik pastiruje v Št. Ilju že 35. leto. Priporoča se vsem v iskreno molitev, svoje duhovne brate pa prosi za prijazno memento.

k **Vrbsko jezero** je od 10. t. m. popolnoma zamrznjeno. Že nekaj dni pred je pa tudi zamrznilo Osojsko jezero.

k **Nagla smrt.** 11. t. m. je v kavarni Žibert v Celovcu nenadoma umrl zasebnik in hišni posestnik Anton Magomečnik, ravno ko je igral šah. Mož je pri igri naenkrat zakričal ter se nato naslonil na stol. Navzoči so mislili, da mu je slabo prišlo, ter so takoj v hiši bivajočega zdravnika dr. Herbsta poklicali, kateri pa ni mogel drugega storiti, kakor da je konstatal že nastopivšo smrt vsled otrpnenja srca. Umrli, star 69 let, je bil soustanovitelj celovške požarne brambe in ud več družtev.

k **Strokovni kurz** za sobne in dekorativske slikarje bode odprt v Celovcu od 15. prosinca do 15. svečana. V kurzu bosta podučevala slikarska mojstra F. Mikschovski in H. Schnackenberg iz Gradca.

k **Dobrodelni dar.** Društvu za oskrbo slepcev na Koroškem je darovala gospica Marija Davanzo-Krismann iz Podklostra 10.000 kron.

Slovensko gledališče.

Velečislani gospod urednik! Brez dovoljenja »Slov. Naroda« drznil sem se napisati sledeče vrste v nadi, da jih Vi tudi natisnete brez enakega dovoljenja. Takrat se je šlo namreč za Molièra. »Narod« me je nàhrulil in naravnost odrekal, da tudi poznam nekaj literature. Glede tega se ž njim, ki izza skritega vogla psuje in ne zna biti nikjer drugačen kot oseben, ne bodem prerekal. Koliko pa poznam literature, o tem bom pač le sam o sebi sodil. »Narodovo« dvanaestkrajcarsko »Reclamovo« ali 15krajcarsko Hendlnovo učenost sem že zdavna prebavil. Rečem le še toliko, da sem se in se bodem pečal z lite-

raturu tudi še nadalje in da jo danes — upam — vsaj toliko poznam, kot nekdanji »univerzitetni docent« ali pa kak »bolgarski psevdoprofesor«. Kar pa se Molièra tiče, ostanem pri tem, da je za nas njegovo delo »Gizdavki« (»Les Précieuses ridicules«) brez pomena in brez vrednosti in je tudi menda najslabše, kar je kdaj spisal. Sicer pa — Bog ž njim in njegovim »Tartufom«. Pri vsem tem mi je neumljivo le to, čemu se zadirja cenjeni anonimni poznanec v »Slovenčeva« gledališka poročila, ker se baš prejšnja leta ni mogel »Narod« po sebnosti s svojim postavljati. Sicer pa »Sei. wamm drüber!«

Glede sobotne predstave izrazim se bolj na kratko. Veseloigra »Na letovišču« znanega (upam vsaj!) češkega dramatičnega pisatelja Štolbe je ena izmed onih iger, ki ne povedo prav ničesar novega, zabavajo pa vendarle. Prvi akt je sicer strašno dolgočasen, ostala dva boljša. Poleg dobrih dovtipov je tudi nekaj slabih, katere naši cenjeni igralci z napačnimi pointami šo poslabšajo. Naštudirana ni bila igra najbolje, tako da se je zdelo, da je pregodaj vržena na oder. Prvi akt je »držala« je gospa Danilova s svojo istinito temperamentno igro. Druga dva akta sta bila mnogo boljša. Za splošni uspeh, kolikor ga je igra dosegla, ima mnogo zasluge g. Verovšek, ki je pošnega svetnika Radeja igral z drastično živahnostjo. Posebno izboren pa je bil zopet g. Boleska, ki je moža brez volje in moči, stoječega pod vplivom svoje hude boljše polovice, igral z njemu lastno vervo tako, da boljše ni mogel. Znal si je nadeti karakteristično masko, a kar je glavno, ostal je vsekakor dosleden.

Izborni so bili prizori ob nastopih gospe Taborske, zlasti v dialogih z dr. Mrakom, ki ga je prav dobro pogodil g. Nučič. Mirni značaj profesorja Hostnika je prišel v spretnih rokah gospoda Taborskega do popolne veljave.

Da je bila dobra tudi gdč. Noskova, tega ni treba posebej povdarjati.

Igra je lokalizirana, ne morem pa trditi, da v vsakem oziru srečno. — Če se bo še ponovila, je prav, če ne — pa tudi! Občinstva pri premijeri ni bilo ravno preveč. F. K.

Ljubljanske novice.

lj **Opozarjamo** na današnje javno predavanje, ki se prične točno ob pol osmih zvečer v dvorani »Slovenske krščansko-soc. zveze«.

lj **Leonova družba.** V četrtek, dne 17. t. m. bo predaval prof. dr. Iv. Janežič o socialnih načelih pri skrbi za izseljence. Lokal: Mala dvorana »Uniona«. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

lj **Č. g. Anton Medved**, pesnik in kaplan na Breznici, se je za nekaj tednov podal v Leonino, vtrdit si svoje slabo zdravje. Upa se, da, ko ga bodo zdravniki dalje časa opazovali, mu bodo tudi mogli uspešno pomagati. Dal Bog, da se vresniči to upanje!

lj **Ljudsko učiteljsko društvo** bo imelo jutri ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »Južni kolodvor« svoje zborovanje. Na dnevnem redu je poročilo g. prof. J. Bezjaka o »Kernovi teoriji in nje pomenu za stavkovo analizo.« K obilni udeležbi vabi člane in prijatelje društva odbor.

lj **Dr. Karol Bleiweis** je baže vložil prošnjo za umirovljenje kot vodja deželne bolnišnice.

lj **Poročil** se je Anton Kurnik, nadsprevodnik Južne železnice, z trgovko Marijo Habjan.

lj **Velika zabava v hotelu »Union«.** Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani vabi k plesnemu venčku, ki se vrši v soboto, 19. januarja 1907 v veliki dvorani hotela »Union«. Sodeluje godba c. kr. 27. pešpolka kralj Belgijcev. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za neude 1 krono, za ude 50 vin. Čisti dobiček je namenjen bolniškemu podpornemu zakladu. Ta zabava je priznana najboljša vsakoletna predpustna zabava v Ljubljani, zato je pričakovati obilne udeležbe.

lj **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri v vinski kleti hotela »Union« društveni koncert. Začetek ob pol osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 h.

lj **Železniški uradniki.** Dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne se vrši v dvorani hotela »Južni kolodvor« redni občni zbor ljubljanske skupine avstrijskega društva železniških uradnikov z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo zapisnikarja in blagajnika. 3. Volitve. 4. Raznoterosti. — Po običnem zboru prirede ljubljanski člani svojim tovarišem iz proge družinski večer, pri katerem sodeluje ljubljanski sekstet. Po članih vpeljeni gostje dobro došli!

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj (nepar) se ponovi glasom kritike izborna uspeša Štolbova veseloigra »Na letovišču«. — V peter (par) se vprizori prvič na slovenskem cdru Donizettijeva tragična opera »Lucia di Lammermoor«.

lj **Vabila za plesni venček pevskega zbora »Glasbene Matic«**, ki se vrši v soboto, dne 19. t. m. v »Narodnem domu«, so se pričela razpošiljati danes. Odbor najljudneje prosi vse one, ki bi po pomoti ne dobili vabila, da bi to blagohotno oprostili in bi za isto blagovolili vprašati v pisarni »Glasbene Matic« ali pa v trafiki gospe Češarkove, kjer se dobe tudi vstopnice od 17. t. m. dalje. Zanimanje za ta plesni venček je že sedaj veliko. Ti plesni venčki so na glasu, da so zelo dobro obiskani in da je zabava na njih neprisliljena in animirana. Pevski zbor »Glasbene Matic« pač zasluzi s toliko požrtvovalnostjo za koncerte, da se podpira tudi pri tej zabavni prireditvi.

lj **Neroden voznik.** Ko se je peljal v petek dopoldne zastopnik mengiške pivovarne gospod Anton Mauer po Karoliški zemlji, mu je pripeljal nasproti 19letni posestnikov sin Jožef Jere iz Iške vasi, kateri se ni hotel prvemu umakniti in sta vozova zadela skupaj tako, da se je Maurerjevemu vozu zlomila ost in ima vsled tega 50 K škode.

lj **Tatvina.** Učiteljci, gdč. Amaliji Poljančevi, je bila dne 9. t. m. ukradena s hodnika hiše na Dunajski cesti št. 4 modra zimska bluz, vredna 10 K. Osumljenka je znana.

lj **Ni imel sreče.** Včeraj je dobila mestna policija brzojavno obvestilo iz Reke, da ima Ivan Kraje, rojen leta 1881 v Bogoviciu na Hrvaškem, ki je sedaj v službi pri izseljalni agenturi Zwilchenbartovi v Baslu, pripravljenih več ljudi, katere misli poslati proti plačilu navedeni agenturi. Ko se je Kraje pripeljal v Ljubljano in izstopil iz kupeja, ga je na kolodvoru službojoči stražnik aretoval.

lj **Tatvina.** Včeraj popoldne je bilo kuharici Jožefi Fronkovi na Dunajski cesti št. 14 ukradenih iz zaklenjenega kovčega 10 kron in 50 h. V kovčegu je bil tudi bankovec za 50 K, katerega je pa tat popustil. Policija je osumljenko aretovala.

lj **Na oklicih so:** Franc Ambrož, strojevodja, z gospodično Alojzijo Pohl; Matej Holik, bančni uradnik v Zagrebu z gospodično Marijo Puhar, komptoaristinj v Zadržni tiskarni; dr. Ludovik Šimek, vladni praktikant z gospodično Marijo Walter z Dunaja; Jožef Fabinc, sprevednik z gospodično Antonijo Krevelj; Matija Černive, sluga pri dr. Praunseisu z gospodično Rozalijo Hirschman z Doba; Janez Pust, mestni policijski stražnik z gospodično Julijano Korošiče.

lj **Iz telovadnice.** Vsled naklonjenosti upravnega sveta delniške stavbinske družbe »Union« zlasti pa njenega načelnika gospoda dr. V. Gregoriča je dobila telovadnica »Slov. kršč. soc. zveze« še nekaj novega orodja, tako da ima telovadnica sedaj vse najpotrebnejše orodje: 1 drog, 1 konja, 1 krogo, plezala, bradljo, ročke, kije, palice, kroge, viseči drog, pripravo za skok in k temu orodju potrebne utenzilije. Tudi telovadni odsek Blaž Potočnikove čitalnice v Št. Vidu nad Ljubljano, kjer so se dosedaj telovadile samo proste in redovne vaje, si je pričel že nabavljati orodje.

lj **Umrli so:** Marija Lavrič, delavčeva žena, 65 let. — Ivan Bajuk, delavec, 63 let, Radeckega cesta 11. — Josip Maierle, delavec, 63 let. — Leopold Peterlin, mizarjev sin, 1 leto, Hranilniška cesta 7. — Karol Ermacora, posestnik, 38 let. — Jakob Žganjar, delavec, 49 let. — Gašper Šmalz, gostač, 58 let. — Josip Kenda, delavec, 54 let. — Marija Jarc, gostija, 83 let, Radeckega cesta 11. — Ivan Svolišak, tkalec, 79 let, Radeckega cesta 11. — Rudolf Karlič, pekov sin, 5inpol mesecev. — Valentin Juhart, usniarski pomočnik, 40 let. — Josip Kokalj, mizar, 45 let, sv. Petra cesta. — Lovrenc Benedičič, delavec, 56 let, Radeckega cesta 11. — Gustav Coriani, cerkovnikov sin, 7 let, Marije Terezije cesta 9. — Silesija Tominc, odvetniškega uradnika hči, 7 mesecev, Rožne ulice. — Marija Jereb, branjevka, 71 let, Krojaške ulice 4. — Josip Žvan, posestnik, 37 let. — Jožefa Umnik, žicarjeva hči, 10 mesecev, Zaloška cesta 13. — Georgina Černive, uradnikova žena, 30 let, Radeckega cesta 2. — Stanko Gomilar, delavčev sin, 6 let, Hranilniška cesta 13. — Adolf Sitar, črevljarjev sin, 2 leti, Dunajska cesta 47. — Marija Šelovin, delavka, 64 let, Radeckega cesta 11. — Ivan Perne, posestnikov sin, 4 leta je potoma v bolnico umrl vsled opeklin. — Josip Žurbi, črevljarjev sin, 9 let, Opekarska cesta 8.

Gospodarstvo.

g **Poučni tečaj »Zadružne zveze«** se je danes v Ljubljani pričel. Navzočih je okolu 40 udeležencev, in sicer iz Kranjske, Goriške, Štajerske in Dalmacije. Danes je predaval g. Rožman o splošnih zadevah zadrug. Razvila se je zanimava debata. Jutri se prične pouk o strogem knjigovodstvu, nakar sledi predavanje o zadružnem zakonu, zaključevanje računov. V petek bo skupni ogled vzornega gospodarstva v »Marijanišču«, v soboto se pa poučni tečaj zaključi.

Razne stvari.

Od dela izključili so v Berlinu v 2600 delavnicah 13.000 delavcev. Število se še najbrže pomnoži, ker bodo izključili najbrže še strugarje, podobarje in delavce pri strojih, ki so vsi člani »Zveze lesnih delavcev«. Pred dvema leti so izključili v 2000 delavnicah le 8000 delavcev.

Sodnik Lynch v Ameriki na delu. V Charles City so po službi božji državljani in državljanke udrli po cerkvenem govoru v ječo, kjer je bil zaprt James Cullen zaradi suma, da je umoril svojo soprogo in sina. Množica je odvedla Cullena v predmestni voz in ga prisilila, da je prošil kleče odpušcanja. Nato so ga obesili na mostov stebel in ko je bil mrtev, so ga skupno pokopali. Nekaj oseb so zaprli.

Stradalna stavka jetnikov v odeskih zaporih. Na ravnatelj odeske ječe je vpslalo 360 političnih jetnikov prošnjo za zboljšanje hrane. Ker je ravnatelj odklonil prošnjo, so pričeli jetniki s stradanjem. Hrano so stradalcem zboljšali, ko so v bolnišnico odvedli nekega jetnika v popolnoma brezupnem stanju.

Napad z revolverjem in samoumor. Delavec Rudolf Ottinger, 24 let star, je streljal 13. t. m. na raznašalca mleka, 24letnega Polzerja, in ga nevarno ranil. Ottinger je streljal nato v desno sence in se usmrtil. Ker Polzer izjavlja, da Ottingerja ne pozna, je napadalec najbrže zamenjal Polzerja s kako drugo osebo.

Pogrešajo na Dunaju od sobote 15letnega učenca IV. razreda dunajske akademične gim-

nazije Adolfa pl. Bernda, sinu veleindustriica inženirja Maksa pl. Bernda. Popolnoma neznano je, kam je izginil mladi Bernd.

Slepar kot »kralj«. V flevesu na Ogrskem so prijeli nekega Adolfa Hulhaneka, ki potuje po deželi ter se je mažarskim kmetom izdajal za »kralja«, češ, da potuje preoblečen, ker hoče spoznati razmere. Slepar je vedno naprosil ljudi, naj mu posodijo nekaj denarja, češ, da jim bo prosjilo z davki vred v kratkem vrnil. Na ta način si je napravil znatno vsoto.

Goljufija s konjskim repom. Lastnik večje tolpe tigrov je prodal neki hamburški tvrdki ponija, katerega rep je vse občudovalo. V Hamburgu so pa dognali, da je bil rep prilapljen. Prodajalca so zato tožili in sodišče je zarubilo prejšnjemu lastniku, nekemu Američanu vseh 16 tigrov.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 15. januarja. Vlada je danes predložila že včeraj obljubljeno predlogo za izboljšanje položaja profesorjem.

ZBOLJŠANJE POLOŽAJA PROFESORJEM.

Dunaj, 15. januarja. Profesorji na ba-biških šolah pridejo v 7. činovni razred. Državni uradniki dobijo poleg doklade letno plačo 3600 K s štirimi aktivitetnimi dokladami po 600 K. Pri državnih srednješolskih profesorjih se zvišata prvi dve kvinkvenalni dokladi za 100, tri naslednje pa za 200 K. Za odmero kvinkvenalnih doklad se vračuna profesorjem suplentska in asistentska službena doba do maksimuma osmih let. Definitivni učitelji telovadbe na srednjih šolah in učiteljskih zamo-rejo, ko dosežejo tri kvinkvenalne doklade, priti v deveti, ko dobijo peto kvinkvenalno doklado, v osmi činovni razred.

Enake določbe veljajo za učiteljice na vadicah. Službena doba za učitelje telovadbe ja znižana na 30 let. Vadniški učitelji dobe šest kvinkvenalnih doklad po 100 K. Pri učiteljskem osebju na državnih obrtniških šolah se tudi zboljšajo razmere. Postava stopi v veljavo meseca aprila 1907. — Zbornica raz-pravlja predlogo o imuniteti.

KRIZA V PREDSEDSTVU OGRSKE DRŽAVNE ZBORNICE.

Budimpešta, 15. januarja. Danes je poslanec vseučiliški profesor Kmety govoril k točki o naobrazbi ter je hotel govoriti tudi o gledaliških zadevah. Predsednik Justh tega ni pustil, češ, da ta točka spada v referat ministra notranjih zadev. Govornik je apeliral na zbornico, ki je z večino hotela, naj Kmety go-vori. Predsednik Justh je takoj izjavil, da zbornica ni sklepna ter je prekinil sejo za pol ure. Justh je razburjen zapustil predsedniško mesto ter je šel k podpredsedniku Rakovske-mu, katerega je prošil, naj predseduje. Justh se je podal k neodvisni stranki, kateri je iz-javil, da izvaja konsekvence in da kot pred-sednik odstopa. Ob 1. uri popoldne je Justh svoj sklepa javil ministrskemu predsedniku.

OGRSKA NEODVISNA STRANKA ZA POLONYJA.

Budimpešta, 15. januarja. Neodvisna stranka je imela pod predsedstvom Košuta zborovanje ter je obrodila napade na Polonyja.

PROTI MAŽAROM.

Reka, 15. januarja. Na plesu v tukajš-njem gledališču je bila proti Ogram sovražna demonstracija. Demonstrantje so hoteli pre-prečiti neki mažarski ples. Policija je posegla vmes.

VSLED LJUBOSUMNOSTI.

Trs t, 15. januarja. Strojevodja pri Lloyd, Gerhart Verzeznassi je iz ljubosumnosti ranil svojo ženo Karmelo. Ustrelil je trikrat iz samokresa nanjo, pa ji ni prizadel ravno zelo nevarnih poškodb.

RAZPOROKA LEOPOLDA WÖFLINGA.

Curih, 15. januarja. Leopold Wöfling je poveril najodličnejšemu tukajšnjemu odvet-niku proučevanje, ako more po ločitvi od svo-je žene zopet postati nadvojvoda. Vloge za ločitev zakona sta vložila oba: Wöfling in njegova žena. Razporoka bo v Genfu.

ZBOROVANJE FRANCOSKIH ŠKOFOV.

Pariz, 15. januarja. Od 85 francoskih škofov se bo udeležilo današnjega zborovanja 78 škofov, ostali so opravičili svojo neude-ležbo z boleznijo. Sveti oče želi, da bi pre-možnejši škofje pomagali revnejšim škofijam in da se sestavi permanentni odbor, ki bi gle-de denarnih zadev in glede denarnih pošilja-tev iz tujine bil v vedni zvezi z Vatikanom.

LIBERALNE LAŽI.

Rim, 15. januarja. Vesti nekaterih li-stov, da je francoska vlada našla med zaple-njenimi listinami papeževga nuncija v Parizu kompromitujoča pisma, so deloma pretirane, deloma docela izmišljene, z namenom, da opravičijo nasilno postopanje vlade proti pa-peževemu zastopniku.

COMBESOVA IZJAVA.

Rim, 15. januarja. Oficialno glasilo sve-te stolice »Osservatore Romano« se bavi z iz-javljani Combese v »N. Fr. Presse« od 13. t. m. ter vpraša Combese, kako je v svojem pr-vem članku, objavljenem v »Pressi« nekako pred tremi tedni, mogel čuditi se, zakaj cerkev odklanja nekatere vladne določbe, ko jih ven-dar v svojem drugem članku označuje za ne-vsprejemljive in krivične.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh go-stilinah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporočila svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

Ana Marija Nadilo roj. Vernik

danes ob 6^{1/4} u. jutraj, v 30. letu svoje starosti, previdena s svetotajstvi za umirajoče, po kratkem a mučnem trpljenju, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo jutri ob 3. uri popoldne na tukajšnjem pokopališču.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Škofji Loki, 15. jan. 1907.

(Mesto posebnega naznanila.)

Ignacij Koren, kurat na Velikem Ubelskem v župniji Hrenovce

v 68. letu svoje dobe, po dolgotrajni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši dne 16. jan. t. l. na Velikem Ubelskem ob 10. uri popoldne.

Pokojnika priporočam v pobožen spomin.

Na Vel. Ubelskem, 14. jan. 1907.

Ivan Zupan, župnik.

Išče se pošten in trezen
konjski hlapec.

Plača dobra. Nastop **takoj.** Ponudbe na **Matija Dolničar, Šmartno p. Ljubljana.**

Malo stanovanje

se išče, z eno ali dvema sobama, s pritoklinami za dva zakonska brez otrok, v Ljubljani ali pa na deželi blizu železniške postaje in poceni. — Ponudbe na: **Blagomir Zarnik, Ljubljana,** poste restante glavna pošta.

Ivan Jax in sin
Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

Adlerjevi pisalni stroji.
Ceniki zastoj in franko.

V četrtek, dne 17. t. m.
"priladi družbo"
natakar, ev in markarjev
v steklenem.
salonu kazine
v Ljubljani
dobrodelni
venček
v prid bolniške
"blagajne"
pomočnikov

K istemu se vabijo vsi p. n. prijatelji in znanci. Pričetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina 1 K 20 vin. ...

Otto Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer

Kongresni trg 19

Damski salon za pranje las; z najnovejšim „zrakosušilnim“ aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

Priporočila se nadalje v friziranje po najnovejših dunajskih in francoskih modah za plese, gledališča, koncerte in svatbe.

Historične frizure.

Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospodarskih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakoršnihkoli lasnih del

Največji uspeh nove dobe!
je slovit

MINLOS^{OV} PRALNI PRAŠEK

Vpisana varstvena znamka.

Da **snežno belo in popolno brez duha** perilo in izredno **varuje** platnino. Brez mila, sode ali drugih dodatkov se rabi prav po navodilu. Pristen samo v izvornih zavojih z gorenjo varstveno znamko.

250 gramov-zavoj po 16 vin.
500 " " " 30 "
1 kg " " 56 "

Noben zavoj brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in preti z njo nevarnost, da se pokvari perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s kolonialnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri **L. Minlosu na Dunaju, I. Mölkerbastei 3.**

Restavracija

v sredi mesta se **takoj odda.** — Vpraša naj se pri zalogi **Goeškega piva** v **Šiški.**

Komptoarista

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, ki bi bil uporabljen tudi **kot potnik,** sprejme takoj neka **pivovarna.** — Ponudbe naj se pošiljajo na **upravištvu tega lista.**

Sprejme se za **kleparsko obrt**

učenec

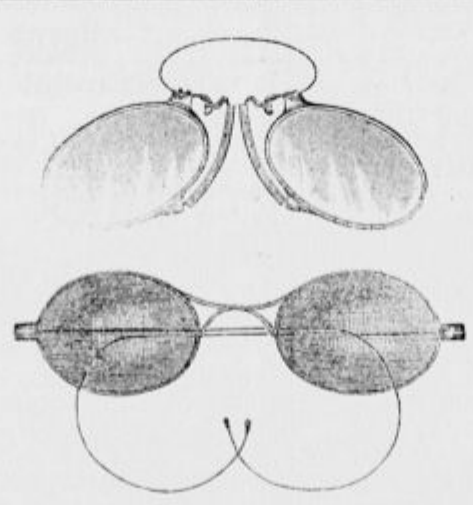
poštenih starišev in en

pomočnik.

Več pove **Karol Neumann, Jesenice, Gorenjsko**

Fr. P. Zajec
optični zavod
Ljubljana, Stari trg št. 26

priporočila čast. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo **optičnih izdelkov,** kot vsake vrste očala, ščipalnice, toplomere, zrakomere, daljnogleda, kompase, vremenske hišice, vage vodoravnosti, vage za v ino, žganje, mleko itd.

Vsa zunanja naročila
odpošiljam z obratno pošto.

Popravila

očal, barometrov itd. se izvrše najbolje in ceno.

Prosim, zahtevajte novi ilustrirani cenik, katerega pošiljam franko.

Očala in ščipalci

se napravljajo po zdravniškem receptu.

Obrnite se na domačo tvrdko, kjer boste postreženi z dobrim blagom.

Podružnica v Spljetu. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Podružnica v Celovcu.
Delniška glavica K 2.000.000 Rezervni fond K 200.000.

prodaja k žrebanju dne 15. januarja 1907 promessee

Samlskih srečk po K 15. Glavni dobitok K 84.000.

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4^{1/2}.